

Vaccineren in de GGZ

Ervaringsdeskundigen van het [Centrum voor Cliëntervaringen](#) vroegen zich af hoe het er aan toe ging met het vaccineren tegen COVID-19 in de Noord-Hollandse GGZ klinieken. Het vaccineren vond plaats in de periode maart tot juni 2021. Daarvoor spraken wij met Albert Blom, psychiater-directeur bij GGZ Noord-Holland-Noord, en Julie Verschure, projectmanager COVID-19 bij GGZ inGeest.

GGZ NHN

GGZ NHN begeleidt cliënten met complexe problemen, van ambulantly tot en met 24-uurs verblijf. Cliënten die langere tijd in de GGZ verblijven en daardoor met vaccineren te maken kregen bevinden zich op locaties in Alkmaar, Castricum, Den Helder, Enkhuizen, Heiloo en Hoorn. Cliënten die beschermd wonen (= 24-uurs verblijf) vielen qua vaccineren onder verantwoordelijkheid van de huisarts. En dat geldt ook voor cliënten die kortdurend worden opgenomen. De groep die voor langere tijd is opgenomen viel voor wat betreft het vaccineren onder verantwoordelijkheid van de GGZ.

GGZ NHN formeerde in maart 2020 een corona-organisatie (Corona Crisisteam en Corona Regelteam), inclusief een ziekenhuis hygiënist. Tijdens de eerste fase was er veel aandacht voor bescherming van cliënten, naasten en personeel, handhaven van de basismaatregelen, bewustwording bij iedereen en het beperken van mobiliteit. Om zo besmettingen en verspreiding zoveel mogelijk te voorkomen. Ook werd er een speciale afdeling ('cohort-afdeling') van acht plaatsen opgericht om cliënten met ernstige COVID-19 klachten, wanneer nodig, buiten de eigen afdeling of woonvorm medisch te kunnen behandelen. Tijdens de eerste, tweede en derde golf is deze afdeling een keer gebruikt. Twee oudere cliënten overleden aan de gevolgen van COVID-19 in de eerste golf. Bij milde klachten bleven en blijven cliënten op de eigen afdeling.

Bij kinder- en jeugdkliniek Triversum waren er twee kleine uitbraken. Die werden ingedamd door kinderen thuis in quarantaine te laten gaan.

Al met al zijn de klinieken het eerste coronajaar goed doorgekomen met relatief weinig besmettingen. Er was veel solidariteit onder het personeel en het ziekteverzuim was zelfs lager dan voor de pandemie. Ook werd er goed samengewerkt met cliënten en hun naasten, waaronder in de Cliënten Familie Medezeggenschapsraad (CFM).

In 2021 werd vaccineren een belangrijk onderwerp. Albert benadrukt dat cliënten vrij zijn in hun keuze om gevaccineerd te worden. Er is veel aandacht geweest voor communicatie, op een positief stimulerende manier. Er is veel voorlichting gegeven op de locaties. Ook is er steeds afgestemd met de Cliënten Familie Medezeggenschapsraad. Een en ander heeft geleid tot een hoge vaccinatiegraad onder de cliënten, boven het landelijke gemiddelde.

GGZ inGeest

Cliënten kunnen bij GGZ inGeest terecht voor trainingen, behandeling, opnames en FACT (*Flexible Assertive Community Treatment*). Locaties waar cliënten voor langere tijd opgenomen kunnen worden zijn er in Amsterdam, Bennebroek en Haarlem.

In het eerste coronajaar lag de focus op veiligheid voor medewerkers en cliënten en op de continuïteit van zorg. Het is volgens Julie goed gelukt om COVID-19 buiten de deur te houden. Bij de enkele uitbraken die er waren is er snel opgetreden. Ook is het gelukt om cliënten zo min mogelijk te isoleren. Over de instellingsaanpak van de pandemie is steeds contact geweest met de cliëntenraad.

Voorjaar 2021 is er veel communicatie geweest over het vaccineren, via het cliëntenmagazine, flyers op de afdelingen met gebruik van picto's en ook in Engels en Arabisch. Ook is er op individueel niveau veel over gesproken. Niet alle cliënten waren in staat het hoe en waarom van het vaccineren te begrijpen. Familie en naasten zijn waar mogelijk betrokken. Tevens zijn er mentoren ingezet.

Vanaf mei 2021 is inGeest begonnen om met eigen verpleegkundigen zorgmedewerkers en cliënten te vaccineren, in volgorde van de landelijk bepaalde leeftijdscohorten. Dus te beginnen met de ouderen. Toen alle langer opgenomen cliënten waren geweest, is men doorggegaan met de nieuwe cliënten wanneer die minimaal drie weken werden opgenomen. Ook inGeest had een aparte afdeling voor COVID-19 patiënten, in Amstelveen. Maar omdat ze daar – gelukkig - weinig gebruik van hoefden te maken, zijn ze de COVID-afdeling van Arkin gaan gebruiken.

Cliënten werden vrij gelaten in hun keuze om zich wel of niet te laten vaccineren. Dit geldt ook voor cliënten onder een crisis- of zorgmaatregel of die onder curatele stonden. Uiteindelijk kozen slechts enkele inGeest-clieënten om zich niet te laten vaccineren. De vaccinatiegraad lag in september 2021 al op 90 procent. Julie denkt dat dit bovengemiddelde percentage, naast de goede communicatie, mogelijk verklaard wordt door de grotere angst onder hun doelgroep om besmet te raken en/of ziek te worden.

Na deze positieve berichten waren wij uiteraard ook benieuwd naar hoe GGZ-clieënten zelf de vaccinatiecampagne en uitrol hebben beleefd. We zijn nog in afwachting van de reacties van cliënten en familieraden. Heb je hier zelf ervaring mee als cliënt of als naaste dan hierbij de oproep deze met ons te delen. Je kunt contact met ons (Narita Derks en Daan Stremmelaar) opnemen via d.stremmelaar@clieutenbelang.nl